

mulier instituut

Verenigingsmonitor Heemskerk 2014

Janine van Kalmthout
Harold van der Werff

Inleiding

Op basis van de resultaten van de verenigingsmonitor 2014 wil de gemeente Heemskerk inzicht krijgen in de vitaliteit/organisatiekracht van haar sportverenigingen en de maatschappelijke functie (verenigingen actief in het sociale domein) die verenigingen willen en kunnen vervullen. De monitor vormt een van de instrumenten om het sportbeleid en met name het ondersteuningsbeleid te onderbouwen en te versterken. Door deze verenigingsmonitor uit te voeren is een begin gemaakt met het op systematische wijze verzamelen van gegevens over de sportverenigingen in Heemskerk. De meting kan worden beschouwd als een nulmeting. Door de meting in opeenvolgende tijdvakken te herhalen kan de gemeente de vinger aan de pols houden en verenigingen volgen in hun ontwikkeling.

Onderzoeksopzet

De lokale verenigingsmonitor onder de sportverenigingen in Heemskerk is gebaseerd op de landelijke verenigingsmonitor. In de lokale monitor is aandacht voor relevante beleidszaken op lokaal niveau: het ledenbestand, de knelpunten van de vereniging, beleid, financiën, het (vrijwilligers)kader en accommodatie(s). Op basis van de verenigingsmonitor is het mogelijk om inzicht te krijgen in de vitaliteit en de maatschappelijke functie van de Heemskerkse sportverenigingen. Daartoe zijn een vitaliteitsindex en een index voor maatschappelijk functie samengesteld. Het onderzoek is uitgevoerd door het Mulier Instituut voor sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek.

De vragenlijst is bij de verenigingen afgenomen in de vorm van een webenquête. De gemeente heeft in samenwerking met het Mulier Instituut in totaal 47 verenigingen in Heemskerk voor dit onderzoek uitgenodigd. Van 35 verenigingen zijn de resultaten geanalyseerd, een vrij hoge netto respons van 74 procent.

Op basis van gemeentelijke gegevens over omvang en het type sport van alle sportverenigingen in Heemskerk kan gesteld worden dat de onderzoeksgroep een acceptabele afspiegeling vormt van de totale groep verenigingen. Er is sprake van een lichte ondervertegenwoordiging van kleine verenigingen in de onderzoeksgroep ten opzichte van (middel)grote verenigingen (bijlage I). Houd er bij het lezen van dit rapport rekening mee dat er naar verhouding iets meer grotere verenigingen dan kleine verenigingen hebben deelgenomen.

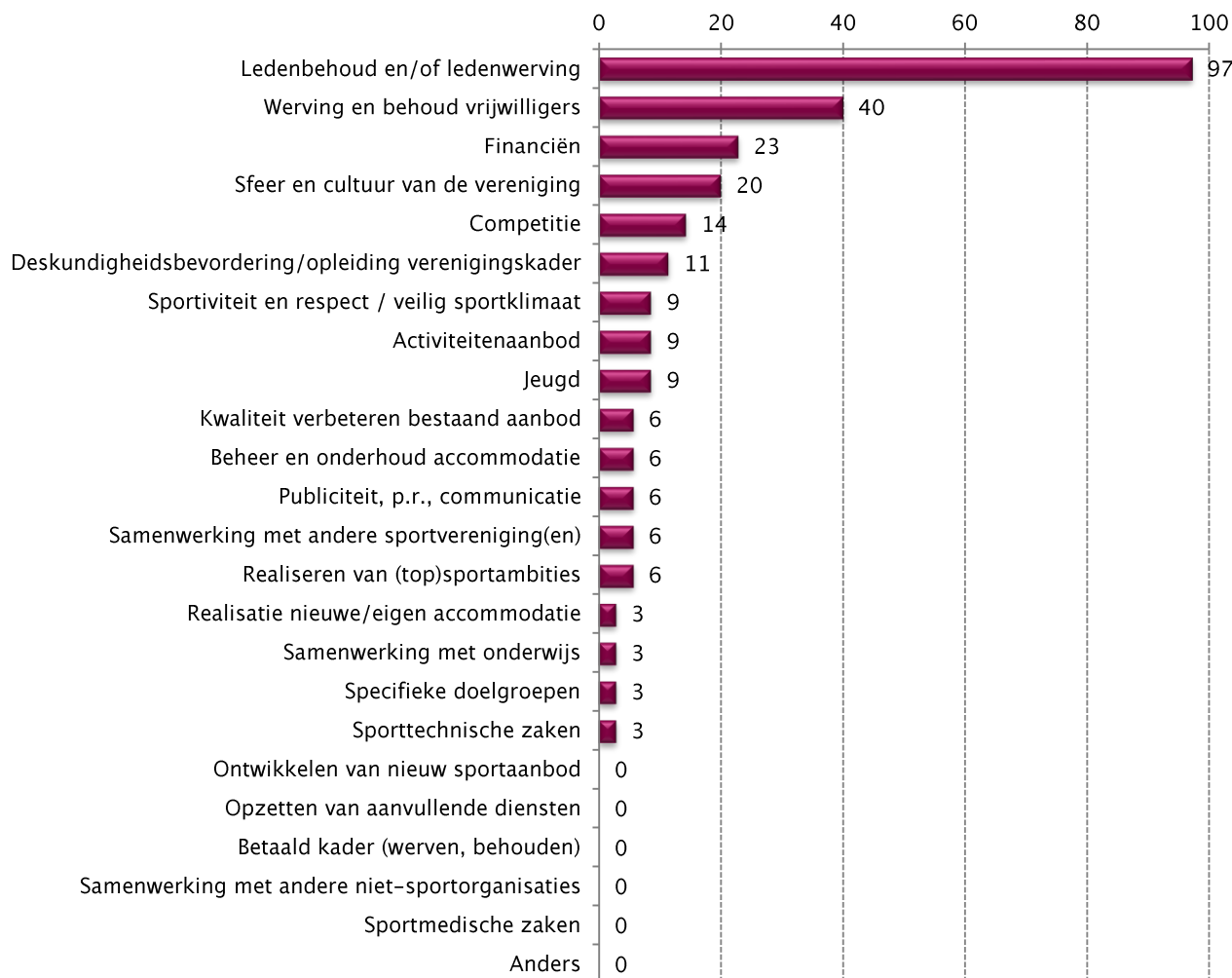
Analyse en rapportage

De verkregen resultaten zijn geanalyseerd en de belangrijkste resultaten worden gepresenteerd in dit rapport. De grafieken zijn voorzien van toelichtingen. Niet alle verenigingen zijn in staat geweest om alle vragen uit de vragenlijst te beantwoorden. Ook waren bepaalde vragen niet op elke vereniging van toepassing. In de tabellen in de rapportage wordt aangegeven hoeveel verenigingen de desbetreffende vraag hebben beantwoord (bijv. n=35). Deze aantallen kunnen per figuur variëren. De cijfers in de figuren zijn afgerond op gehele getallen. Als gevolg hiervan kan het in enkele gevallen voorkomen dat deze uitkomsten niet exact optellen tot 100 procent, waar dat wel verwacht wordt in de tabel. Bij het optellen van niet afgeronde uitkomsten is dit wel het geval.

De resultaten worden beschreven per thema: beleid, aanbod, leden, kader, accommodatie en financiën. Vervolgens wordt beschreven wat deze resultaten zeggen over de mate van vitaliteit van de Heemskerkse sportverenigingen en over de mate waarin zij een maatschappelijke functie vervullen. De rapportage eindigt met een korte samenvatting en de conclusies van het onderzoek.

Speerpunten voor het komend jaar

Figuur 1 Speerpunten (% verenigingen; n=35)

Bij de verenigingen is er één speerpunt dat er duidelijk bovenuit springt, namelijk behoud en werving van leden. Bij bijna alle verenigingen (97%) staat dit op de agenda voor het komend jaar (figuur 1). 40 procent noemt (ook) behoud en werving van vrijwilligers en een kwart (23%) wil extra aandacht besteden aan de financiën.

Figuur 1 laat ook zien dat verenigingen geen voorrang geven aan het uitbreiden van het reguliere sportaanbod. Het ontwikkelen van nieuw sportaanbod en het opzetten van aanvullende dienstverlening zoals kinderopvang tijdens trainingen/wedstrijden, naschoolse opvang en huiswerkbegeleiding, worden door geen enkele vereniging genoemd als speerpunt.

Verder heeft de helft van de verenigingen (51%) afgelopen vier jaar doelstellingen of plannen op papier gezet met betrekking tot het functioneren van de vereniging en/of de organisatie van activiteiten in verenigingsverband.

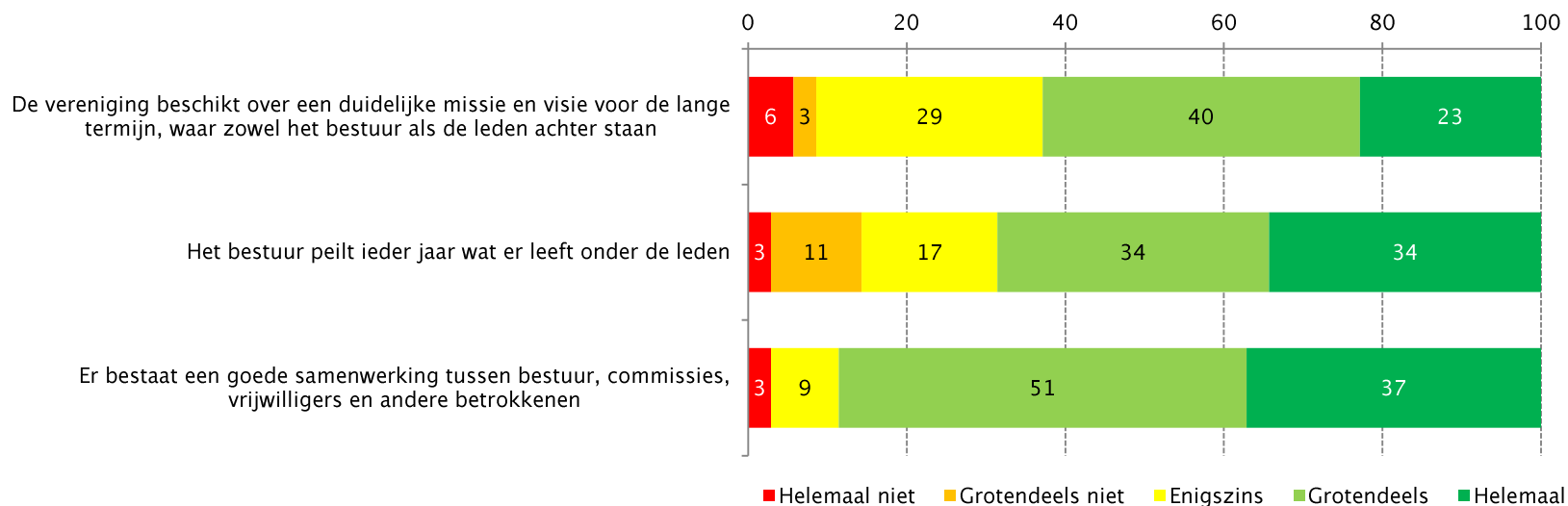
Visie en interne samenwerking

Bijna twee derde (63%) van de sportverenigingen in Heemskerk heeft een duidelijke missie en visie waar zowel het bestuur als de leden achter staan (figuur 2). Bij 9 procent is dit niet het geval.

Verder komt naar voren dat bij twee derde (69%) van de verenigingen het bestuur elk jaar onder leden peilt wat er bij hen leeft. Bij 14 procent raadpleegt het bestuur de leden niet, of in ieder geval niet jaarlijks.

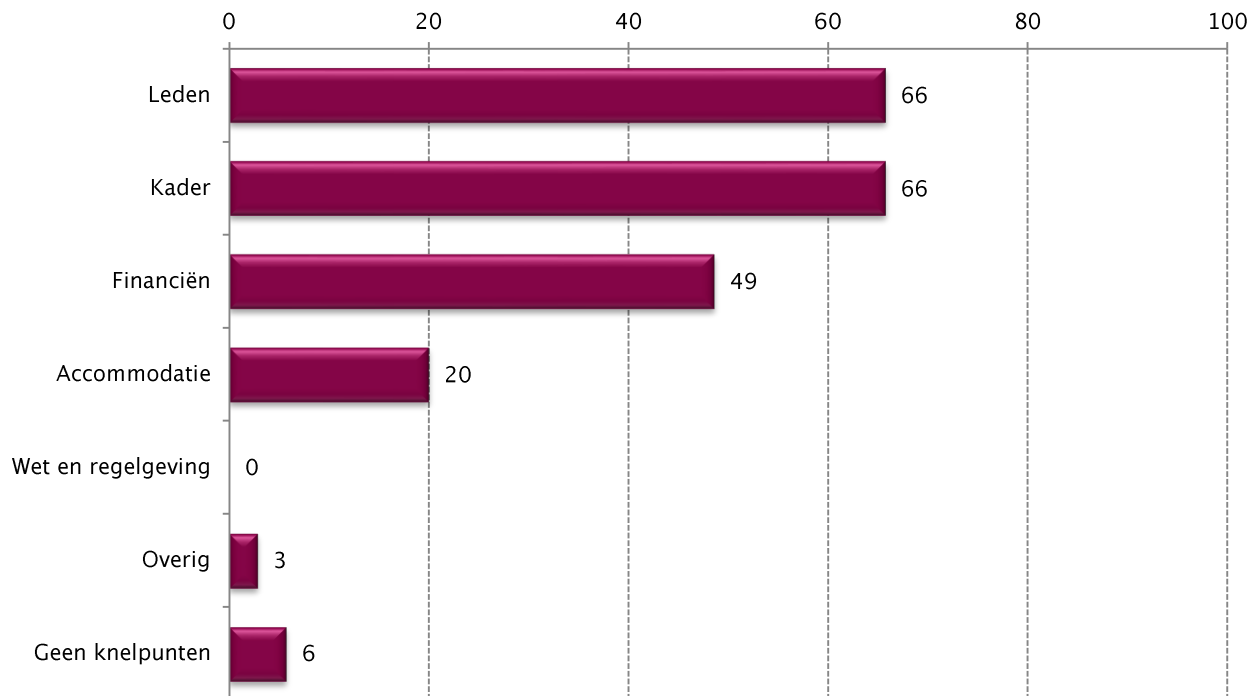
Bij de grote meerderheid (89%) is er sprake van een goede samenwerking tussen bestuur, commissies, vrijwilligers en andere betrokkenen. Eén vereniging gaf aan dat dit bij haar niet het geval is.

Figuur 2 Visie en interne samenwerking (% verenigingen; n=35)

Knelpunten

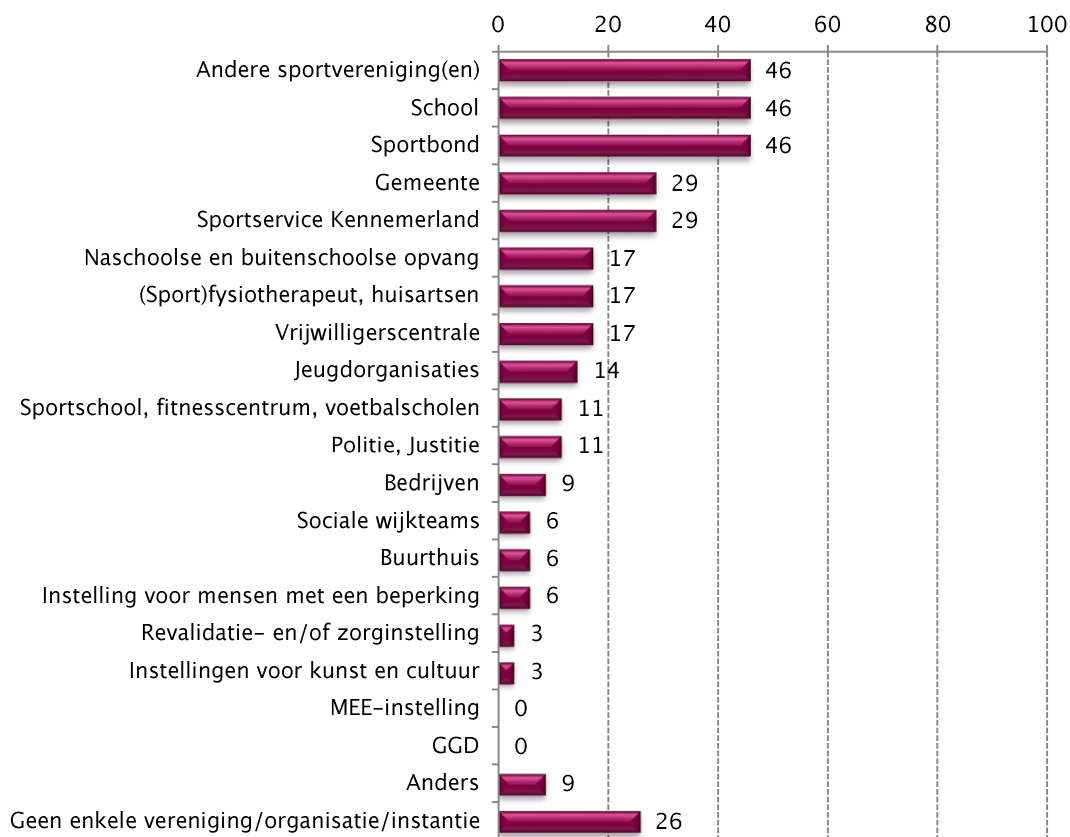
Figuur 3 Knelpunten (% verenigingen; n=35)

Bijna alle verenigingen (94%) ervaren momenteel een of meer knelpunten (figuur 3). Twee derde (66%) heeft knelpunten als het gaat om leden (o.a. werving en behoud) en evenveel bij het kader (o.a. aantal, geschiktheid, behoud). De helft (49%) ervaart financiële knelpunten (subsidie, sponsors).

Samenwerking

Figuur 4 Samenwerkingspartners van sportverenigingen in Heemskerk in het afgelopen jaar (% verenigingen; n=35)

Driekwart van de sportverenigingen in Heemskerk heeft het afgelopen jaar samengewerkt met een of meer andere organisaties (figuur 4). Bijna de helft van de verenigingen heeft samengewerkt met een of meer andere sportverenigingen. Een school of een sportbond worden door evenveel verenigingen genoemd als samenwerkingspartner.

Als een vereniging niet met een bepaalde organisatie samenwerkt, is gevraagd of zij daar in de toekomst mogelijk interesse in zou hebben. 73 procent van de verenigingen oppert dan minimaal één potentiële partner. Het vaakst genoemd worden: Sportservice Kennemerland, lokale jeugdsportfondsen, bedrijven en de gemeente Heemskerk.

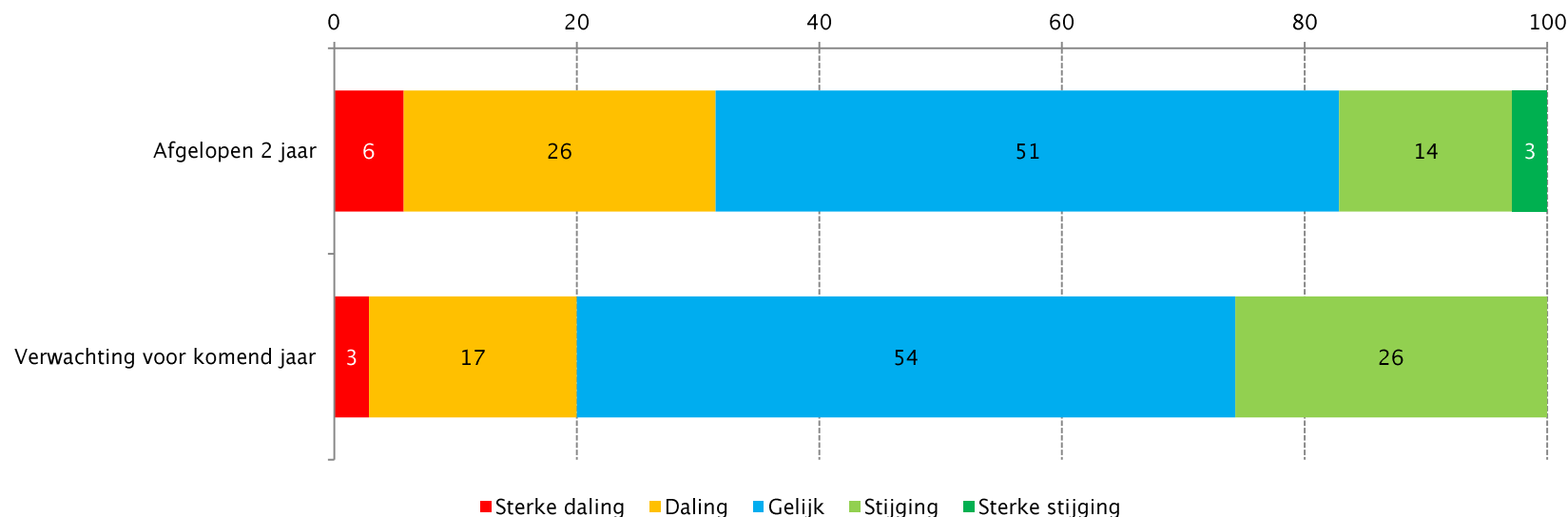
Aantal leden

Gemiddeld telt een sportvereniging in Heemskerk 262 leden. Daarvan is 95 procent sportend lid. 3 procent is niet-sportend lid en 2 procent is donateur. In de afgelopen twee jaar kende 17 procent van de verenigingen een stijging van het aantal leden, bij de helft bleef het aantal leden onveranderd en een op de drie zag het aantal leden dalen (figuur 5). Voor het komend jaar wordt een lichte verbetering verwacht. 26 procent verwacht een toename en 20 procent een afname. 3 procent van de verenigingen kent momenteel een ledenstop en 9 procent heeft een wachtlijst.

43 procent van de verenigingen ziet de ontwikkeling van het (huidig) ledental op langere termijn (over ≥ 2 jaar) als een bedreiging voor de

toekomst van de vereniging, voor 43 procent is de ledentalontwikkeling nog geen bedreiging en voor 14 procent vormt deze geheel geen bedreiging. De grote meerderheid van de verenigingen (91%) heeft voor 2016 een groeiambitie. De helft van de verenigingen wil die ambitie met name realiseren door nieuwe leden te werven (51%), andere focussen op het behoud van leden (17%), 23 procent volgt geen speciale strategie en 9 procent heeft geen groeiambitie.

Figuur 5 De ledenontwikkeling in de afgelopen 2 jaar en de verwachting voor het komend jaar (n=35)

Kader

Gemiddeld telt een sportvereniging in Heemskerk 39 medewerkers (afgerond), waarvan 36 vrijwilligers, 1 vrijwilliger met een vrijwilligersvergoeding en 1 betaalde kracht.

Een kwart van de verenigingen (26%) heeft voldoende vrijwilligers en is niet op zoek naar nieuwe vrijwilligers. 43 procent heeft voldoende vrijwilligers, maar is wel op zoek naar nieuw bloed. Een derde (31%) heeft een tekort aan vrijwilligers (figuur 6). Zestig procent van de sportverenigingen in Heemskerk beschikt momenteel over voldoende trainers (instructeurs, docenten, leraren) en evenveel verenigingen kunnen beschikken over voldoende bestuurlijk kader. 54 procent heeft voldoende gekwalificeerde, opgeleide trainers.

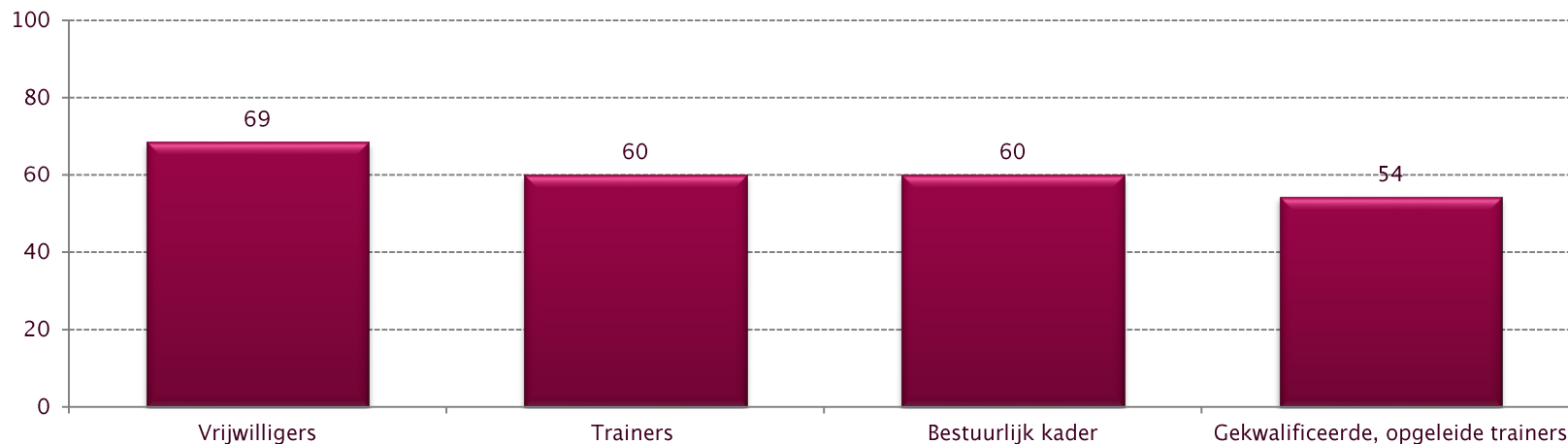
29 procent van de verenigingen heeft geen openstaande vacatures voor vrijwilligers en/of betaalde krachten. Een kwart (26%) heeft enkele

vacatures maar niet op cruciale posities en 46 procent heeft enkele vacatures die wel cruciale posities betreffen.

Aan de verenigingen is gevraagd of zij een actueel plan op papier hebben ten aanzien van het omgaan met vrijwilligers/medewerkers, bijvoorbeeld betreffende behoud en werving van vrijwilligers. 14 procent heeft een dergelijk plan en voert dat ook uit en 3 procent heeft wel een plan maar voert het in de praktijk niet uit. Verder is bij 17 procent een plan in ontwikkeling. Bij twee derde (66%) ontbreekt het plan en is het ook niet in ontwikkeling.

43 procent van de sportverenigingen heeft taakomschrijvingen (op papier) voor vrijwel alle vrijwilligers- en kaderfuncties, een derde (31%) heeft deze voor enkele functies en bij een kwart (26%) ontbreken dergelijke taakomschrijvingen helemaal.

Figuur 6 Beschikbaarheid over voldoende kader (% verenigingen; n=35)

Aanbod

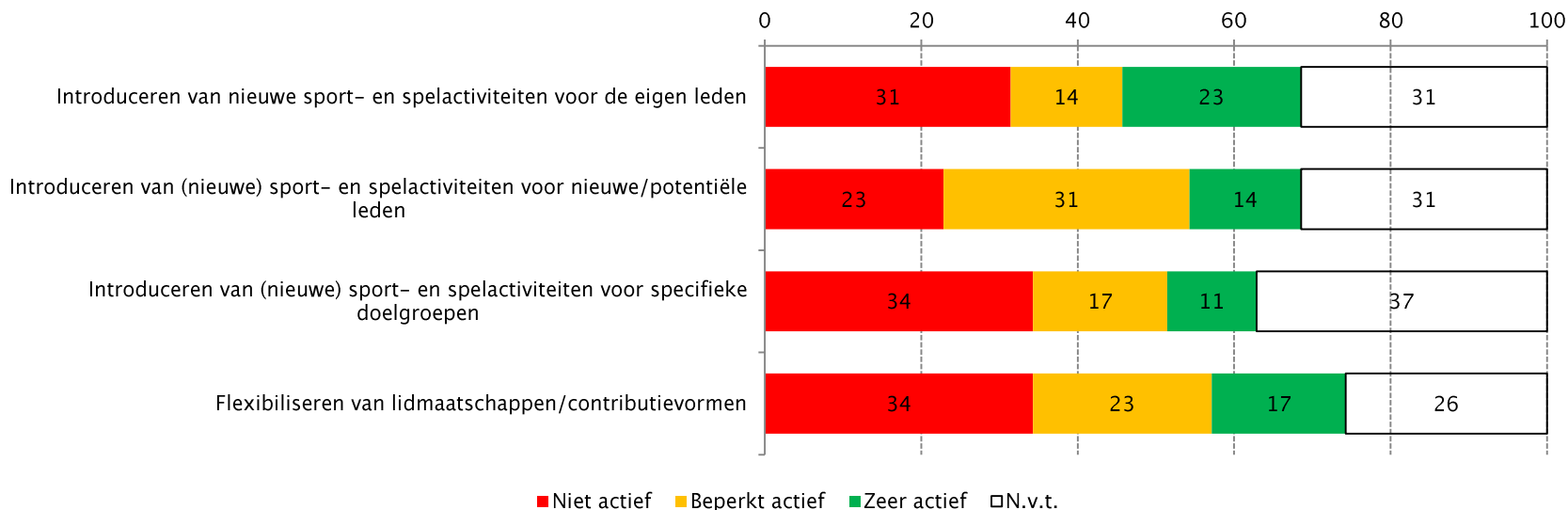
Bijna driekwart van de sportverenigingen in Heemskerk (71%) heeft het afgelopen jaar/seizoen naast het reguliere sportaanbod ook andere activiteiten/ faciliteiten georganiseerd voor de leden. Evenveel verenigingen hebben (ook) activiteiten georganiseerd waarbij deelname openstond voor niet-leden. Dat laatste gebeurt in de meeste gevallen een à twee keer per jaar.

Ruim een derde van de verenigingen (37%) is actief bezig met het introduceren van nieuwe sport- en spelactiviteiten voor de eigen leden,

bijna de helft (46%) doet dat voor nieuwe/potentiële leden en ruim een kwart (29%) voor specifieke doelgroepen (figuur 7). 40 procent werkt aan het flexibiliseren van lidmaatschappen/contributies.

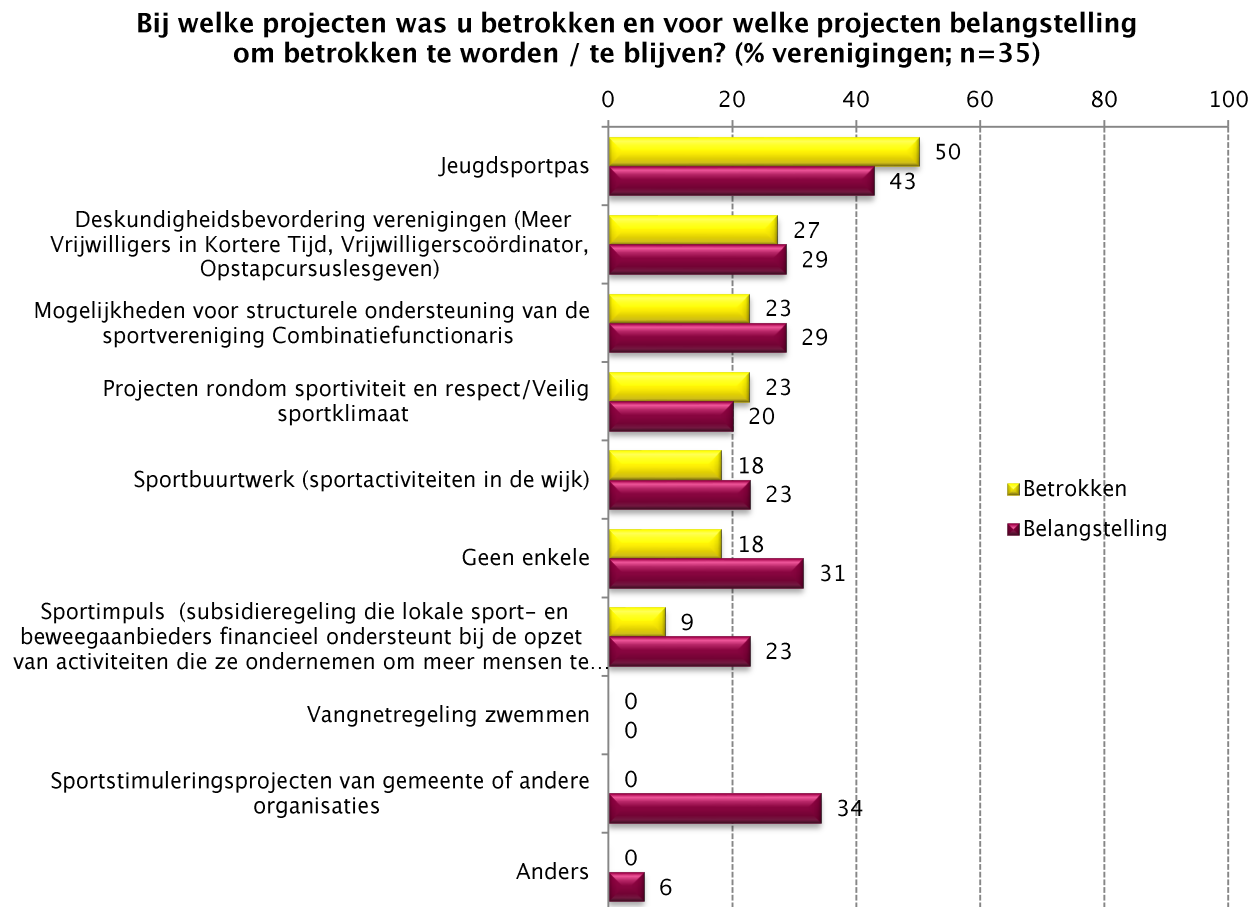
Verder biedt een kwart van de verenigingen (23%) naast het reguliere sportaanbod ook aanvullende voorzieningen/faciliteiten aan. Daarbij valt te denken aan een fitnessruimte, sportshop, kinderopvang of verhuur van vergaderruimtes.

Figuur 7 De mate waarin verenigingen actief bezig zijn met het flexibiliseren van het aanbod (% verenigingen, n=35)

Sportprojecten

Figuur 8 Betrokkenheid bij en belangstelling voor projecten in het komende jaar (% verenigingen; n=35)

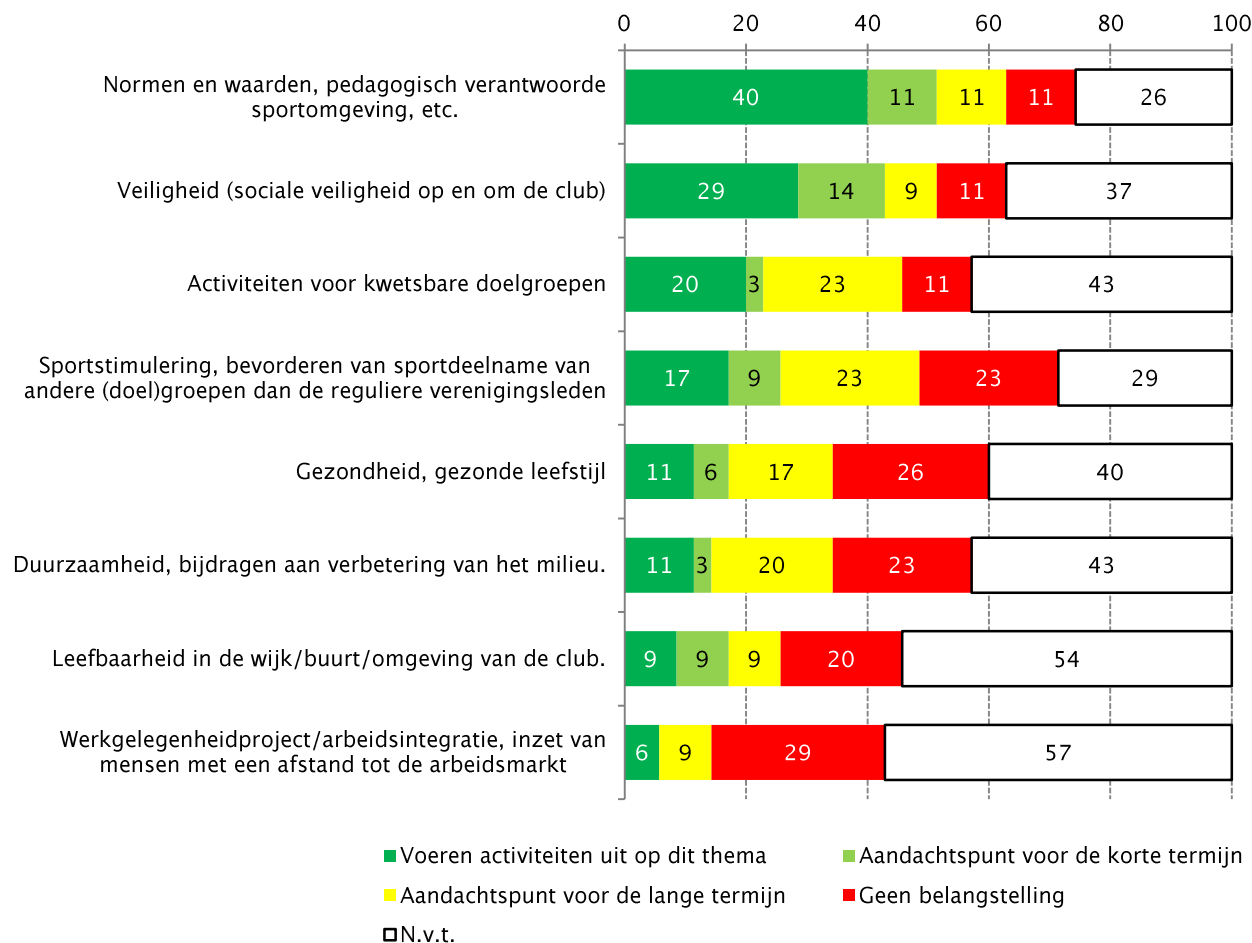

82 procent van de sportverenigingen in Heemskerk was het afgelopen jaar betrokken bij een of meer sportprojecten (figuur 8). De helft van de verenigingen nam deel aan de Jeugdsportpas en een kwart heeft gewerkt aan deskundigheidsbevordering.

Aan de verenigingen die niet aan een bepaald sportproject deelnamen, is gevraagd of zij interesse hebben volgend jaar daar wel bij betrokken te zijn. 69 procent is daarin geïnteresseerd, met name in het Jeugdsportpas en sportstimuleringsprogramma's van de gemeente Heemskerk of andere organisaties.

Activiteiten en maatschappelijke waarden

Figuur 9 Betrokkenheid bij maatschappelijke thema's en/of projecten (% verenigingen; n=35)

Verenigingen worden meer en meer betrokken bij maatschappelijke thema's. 40 procent van de sportverenigingen in Heemskerk voert momenteel activiteiten uit op het thema normen en waarden, pedagogisch verantwoorde sportomgeving (etc.) en ruim een kwart (29%) is actief op het thema veiligheid (figuur 9). Daarnaast organiseert 20 procent activiteiten voor kwetsbare doelgroepen en 17 procent houdt zich bezig met sportstimulering bij groepen anders dan de verenigingsleden. Voor de thema's leefbaarheid in de buurt van de club en werkgelegenheid voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt hebben maar weinig verenigingen belangstelling of ze achten deze niet op hen van toepassing.

Accommodatie

Minder dan de helft van de sportverenigingen in Heemskerk (43%) beschikt over een eigen sportaccommodatie. Ruim een derde (37%) heeft een eigen kantine.

60 procent kan op bijna elk gewenst moment over de accommodatie beschikken ('grotendeels' en 'helemaal'). Ruim een kwart (29%) kan dat in de meeste gevallen niet (figuur 10).

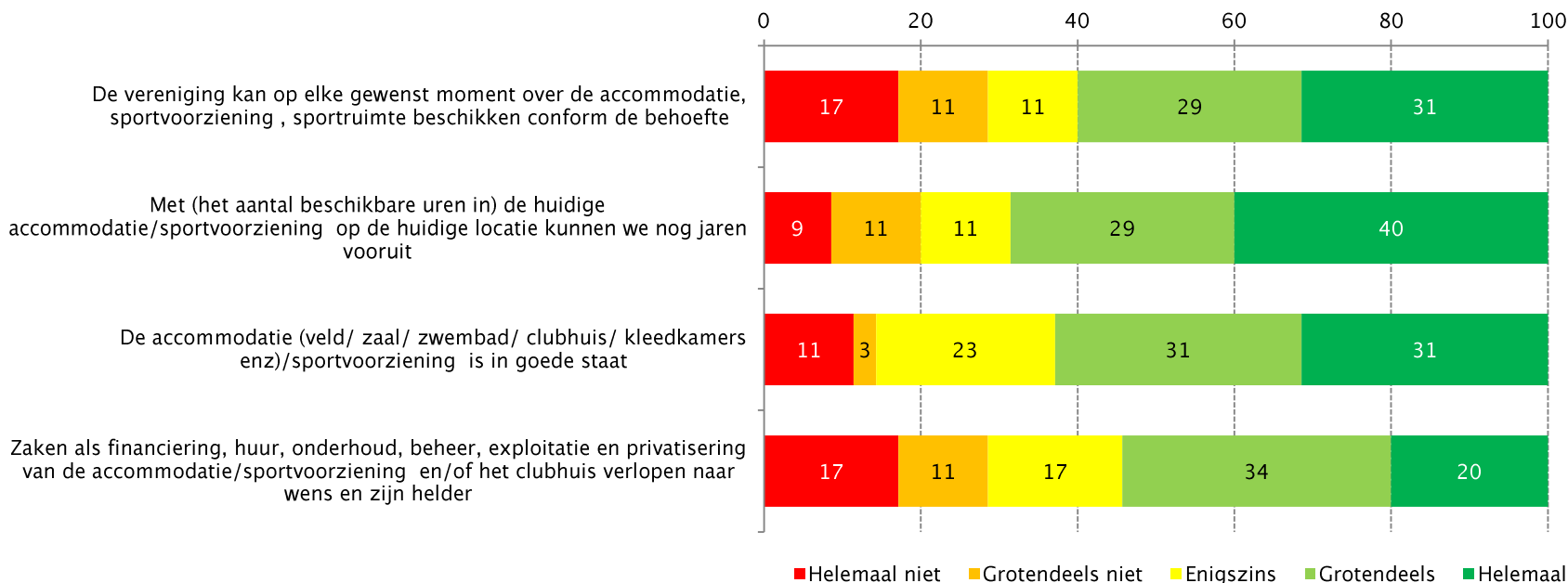
Daarnaast zegt twee derde (69%) dat de vereniging nog jaren vooruit kan met (het aantal beschikbare uren op) de huidige sportlocatie. Een op de vijf

(20%) ervaart knelpunten op gebied.

Verder geeft bijna twee derde (63%) aan dat de accommodatie/ sportvoorziening (veld, zaal, zwembad, clubhuis, kleedkamers, enz.) in goede staat verkeert. Bij 14 procent is dit niet het geval.

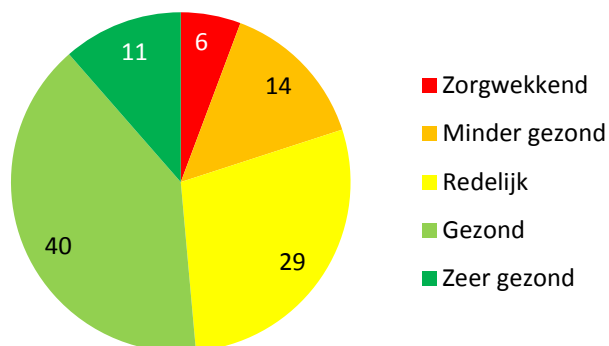
Bij ruim de helft van de clubs (54%) lopen financiering, huur, onderhoud, beheer, exploitatie en privatisering van de accommodatie/sportvoorziening en/of het clubhuis naar wens en zijn de afspraken hieromtrent helder. Ruim een kwart (29%) wordt geconfronteerd met problemen op dit terrein.

Figuur 10 Verenigingen en accommodaties (% verenigingen, n=35)

Financiën

Figuur 11 Financiële positie van de vereniging (% verenigingen, n=35)

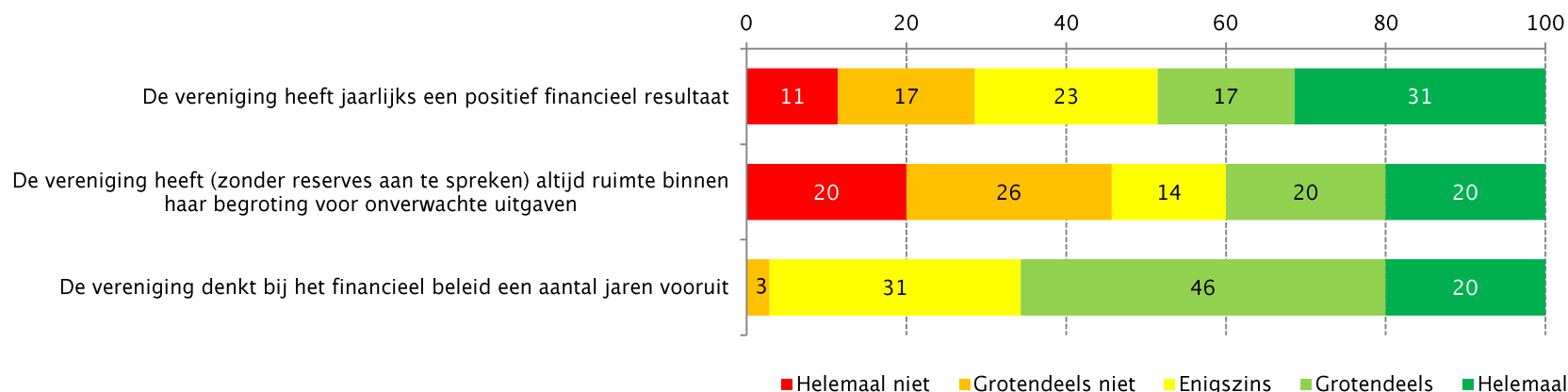
De helft van de sportverenigingen in Heemskerk (51%) omschrijft de financiële positie van de eigen vereniging als (zeer) gezond (figuur 11). Bij ruim een kwart (29%) is die redelijk en bij 20 procent minder gezond of zelfs zorgwekkend.

De helft van de verenigingen (49%) kent jaarlijks een positief financieel resultaat (figuur 12). Bij meer dan een kwart (29%) lukt dat niet elk jaar. Verder is 40 procent in staat onverwachte

uitgaven te dekken zonder daarbij reserves aan te spreken. Bijna de helft van de verenigingen (46%) is daartoe niet in staat.

Ten slotte zegt twee derde van de verenigingen (66%) bij het financieel beleid een aantal jaren vooruit te denken. 3 procent doet dat niet expliciet.

Figuur 12 Verenigingen en financiën (% verenigingen, n=35)

Vitaliteitsindex

Op basis van de gegevens uit de Verenigingsmonitor Heemskerk 2014 is een vitaliteitsindex voor sportverenigingen opgesteld. De vitaliteit van de sportvereniging is gedefinieerd als de organisatiekracht van de sportvereniging, de mate waarin de vereniging in staat is haar sportaanbod te organiseren voor de (potentiële) leden.

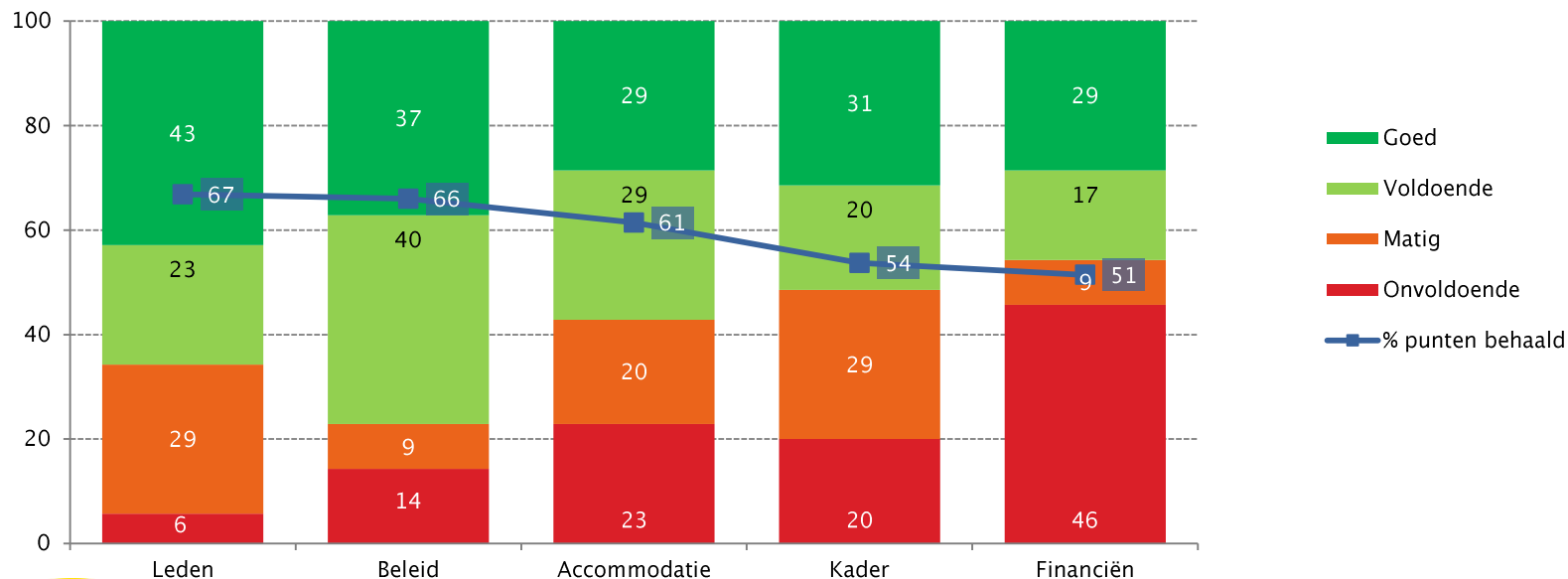
De vitaliteitsindex bestaat uit vijf criteria: leden, kader, accommodatie, financiën en beleid.

Elk criterium bestaat uit een aantal items, oftewel vragen uit de vragenlijst van de Verenigingsmonitor, waarop gescoord wordt. De vragen hebben betrekking op de mate waarin er problemen of tekorten zijn of juist niet, en welk toekomstperspectief er is op het betreffende onderwerp. De totaalscore van alle criteria bepaalt de mate van vitaliteit van een vereniging.

Score op vitaliteitsaspecten

Het vitaliteitscriterium leden heeft de hoogst gemiddelde score en de meeste verenigingen die 'goed' scoren en de minste verenigingen onvoldoende. Direct gevolgd door het vitaliteitscriterium beleid waar driekwart van de verenigingen voldoende tot goed scoort (figuur 13). Er zijn maximaal 100 punten binnen een criterium te scoren. Een onvoldoende wordt gescoord als een vereniging minder dan 40 procent van de punten in een criterium heeft gehaald. Een score 'matig' staat voor 40 tot en met 59 procent van het totaal aantal punten, een score 'voldoende' voor 60 tot en met 79 procent en een score 'goed' voor 80 procent of meer van de punten. De verenigingen scoren het laagst op het vitaliteitscriterium financiën, het criterium met de meeste onvoldoendes. Ook de score op het vitaliteitscriterium kader is vrij laag. De helft van de verenigingen scoort onvoldoende tot matig op dit criterium.

Figuur 13 Verdeling scores op vitaliteitscriteria (% verenigingen, n=35)

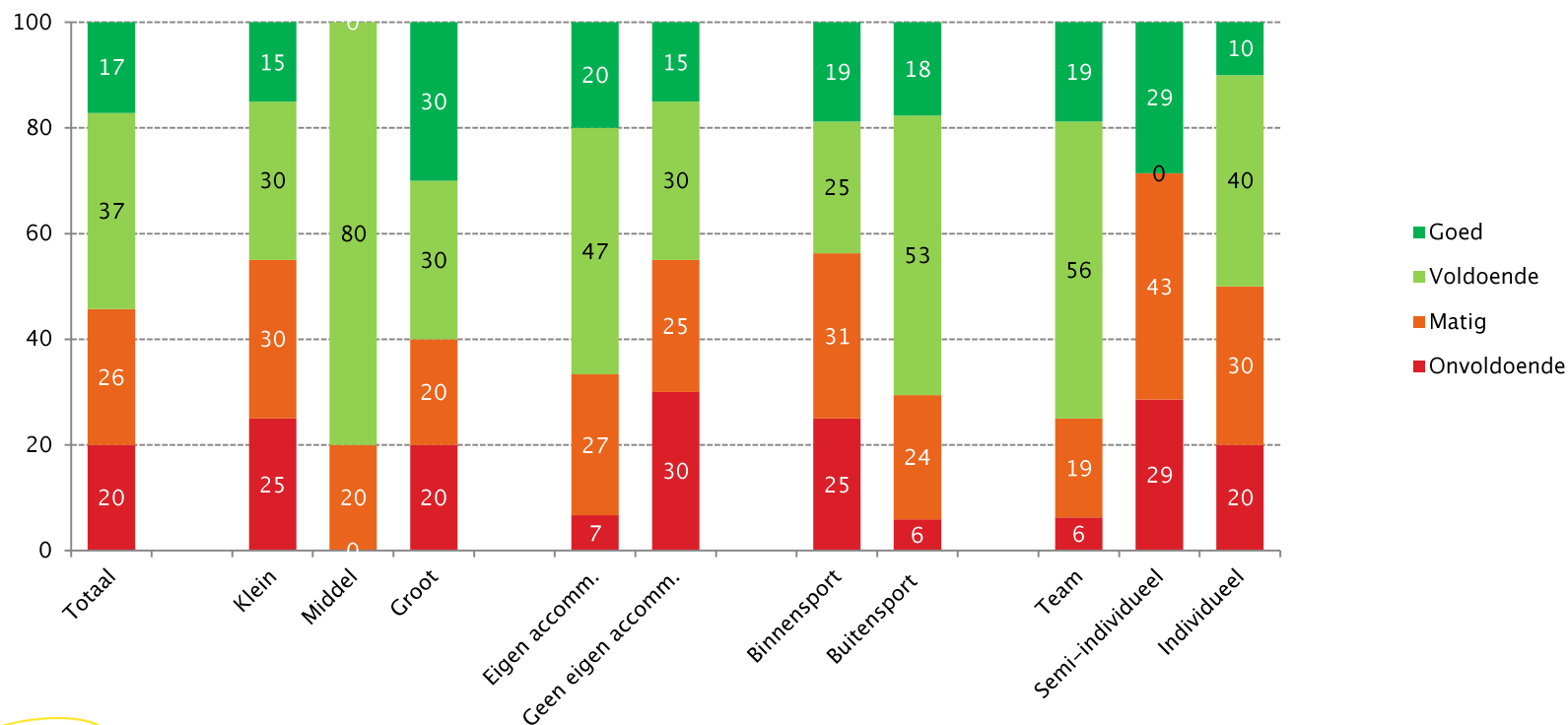

De scores op alle vitaliteitscriteria samen bepalen de uiteindelijke vitaliteitscore van de verenigingen. 17 procent van de Heemskerkse verenigingen scoort 'goed' op de vitaliteitsindex en is vitaal (figuur 14). Dat wil zeggen dat deze verenigingen tussen de 80 en 100 procent scoren op de vitaliteitsindex. Een derde van de verenigingen (37%) is 'voldoende' vitaal. 20 procent van de Heemskerkse verenigingen is niet vitaal en scoort minder dan 40 procent op de vitaliteitsindex.

De figuur toont dat verenigingen met een eigen accommodatie, buitensportverenigingen en teamsportverenigingen vaker voldoende scoren op de vitaliteitsindex dan de andere verenigingen. Deze verschillen tussen verenigingen zijn niet statistisch significant.

Er zijn enkele (statistisch significante) verschillen tussen verenigingen en hun scores op de onderliggende vitaliteitscriteria. Grote verenigingen scoren gemiddeld beter op het vitaliteitscriterium beleid dan kleine verenigingen. Buitensportverenigingen scoren gemiddeld beter op het vitaliteitscriterium leden dan binnensportverenigingen. Zij scoren vaker 'goed'.

Figuur 14 Vitaliteitsindex Heemskerk (% verenigingen, n=35)

Maatschappelijke functie

Om meer inzicht te krijgen in de bredere maatschappelijke functie van sportverenigingen buiten hun reguliere sportaanbod, zijn in de verenigingsmonitor onderwerpen opgenomen zoals samenwerking met andere organisaties, ontwikkeling van het sportaanbod en activiteiten in het kader van gezondheid, leefbaarheid, sportstimulering en veilig sportklimaat. Ook voor deze bredere maatschappelijke functie is een index gemaakt. De index maatschappelijke functie bestaat uit twee criteria: maatschappelijk actief en maatschappelijke intentie.

Maatschappelijk actief staat voor de mate waarin verenigingen actief een maatschappelijke rol vervullen. Wat ondernemen en organiseren verenigingen in het kader van een bredere maatschappelijke functie? Maatschappelijke intentie staat voor de houding van verenigingen ten opzichte van een actieve bredere maatschappelijke rol. Zijn verenigingen van plan een bredere maatschappelijke functie op zich te nemen? Elk criterium bestaat uit een aantal aspecten ofwel vragen uit de verenigingsmonitor waarop gescoord wordt. De totaalscore van alle criteria

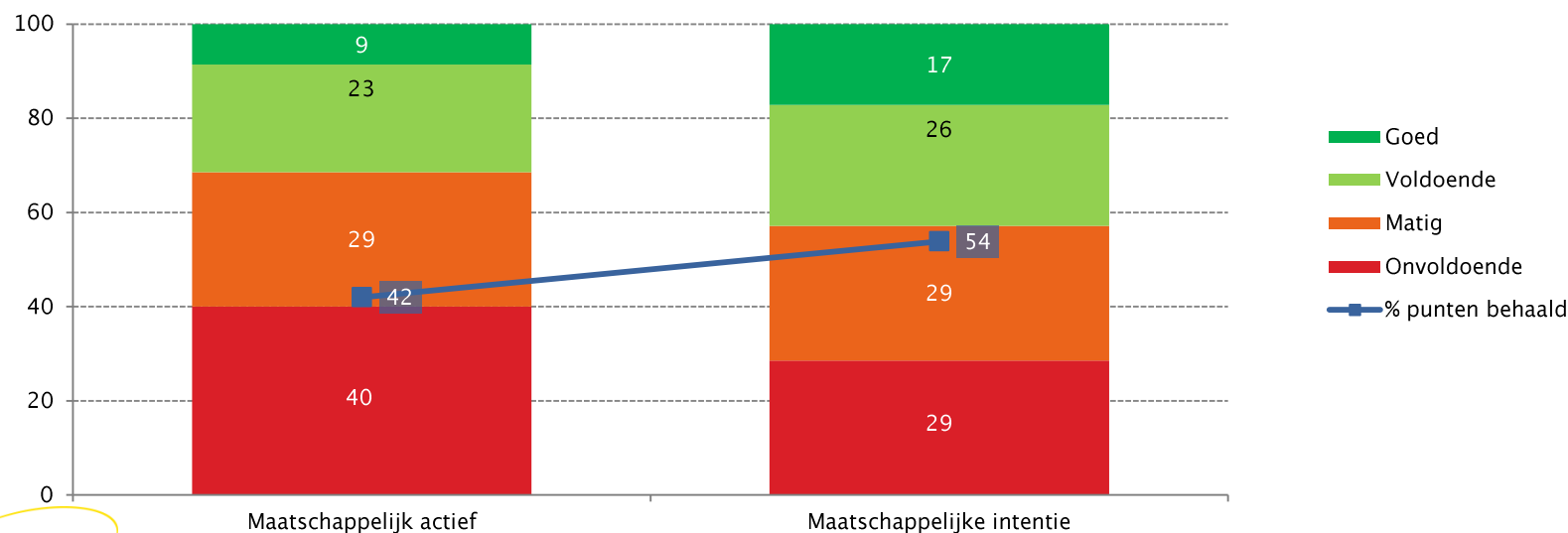
bepaalt de mate van brede maatschappelijke functie van een vereniging.

Score criteria maatschappelijke functie

Er zijn maximaal 100 punten binnen een criterium te scoren. Een onvoldoende wordt gescoord als een vereniging minder dan 40 procent van de punten in een criterium heeft gehaald. De score 'matig' staat voor 40 tot en met 59 procent van het totaal aantal punten, de score 'voldoende' voor 60 tot en met 79 procent en een de score 'goed' voor 80 procent of meer van de punten.

Een derde van de verenigingen scoort voldoende tot goed op het criterium maatschappelijk actief (figuur 15). Deze verenigingen zijn voldoende tot goed actief in het uitvoeren van een bredere maatschappelijke functie. Twee vijfde van de verenigingen heeft plannen voor activiteiten of een positieve houding ten aanzien van een bredere maatschappelijke functie voor hun vereniging. Zij scoren voldoende tot goed op het criterium maatschappelijke intentie. Dit biedt perspectief richting een maatschappelijk actieve rol in de toekomst.

Figuur 15 Verdeling scores criteria maatschappelijke functie (% verenigingen, n=35)

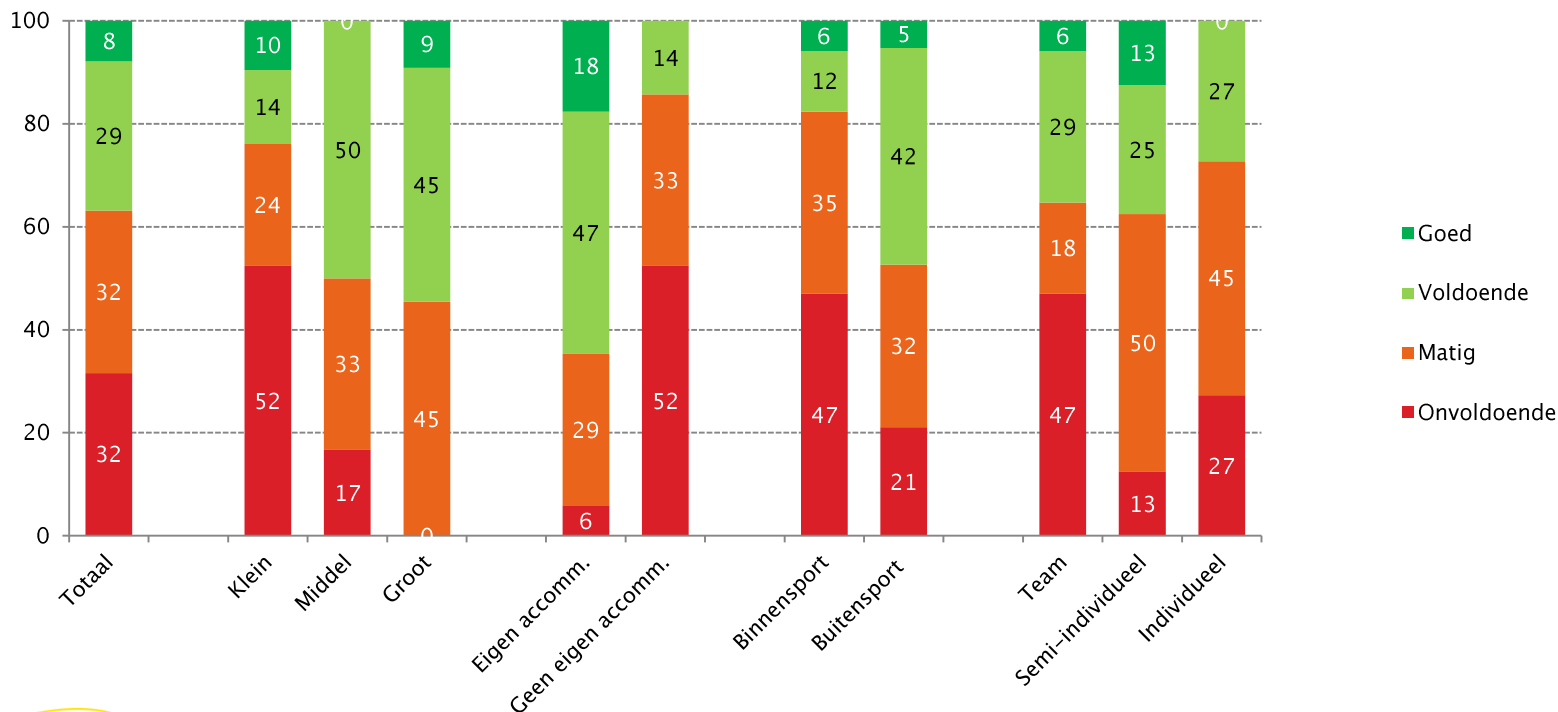
De scores op de beide criteria voor maatschappelijke functie samen bepalen de uiteindelijke totaalscore op de index maatschappelijke functie.

8 procent van de verenigingen scoort goed op de index maatschappelijke functie en 29 procent krijgt een voldoende (figuur 16). Twee derde van de verenigingen scoort onvoldoende tot matig.

De grote verenigingen en de verenigingen met een eigen accommodatie scoren gemiddeld hoger op de index maatschappelijke functie dan de kleine verenigingen en de verenigingen zonder eigen accommodatie. De kleine verenigingen en de verenigingen zonder eigen accommodatie scoren vaker onvoldoende dan de andere verenigingen.

De grote verenigingen en de verenigingen met een eigen accommodatie scoren zowel op maatschappelijke activiteit als op maatschappelijke intentie hoger dan de andere verenigingen. Deze verenigingen zijn actiever en hebben een positievere houding ten aanzien van een maatschappelijke functie en/of plannen om meer maatschappelijke activiteiten te starten of het bestaande aanbod uit te breiden. Ook zijn verenigingen voor buitensporten positiever over of hebben zij meer plannen voor maatschappelijke activiteiten dan verenigingen voor binnensporten. Kleine verenigingen en verenigingen zonder eigen accommodatie zijn minder maatschappelijk actief dan de andere verenigingen. Zij scoren vaker onvoldoende op het criterium maatschappelijk actief.

Figuur 16 Index maatschappelijke functie Heemskerk (% verenigingen, n=35)

Vitaliteit en maatschappelijke functie

Door de vitaliteitsindex en de maatschappelijke index met elkaar te combineren wordt in beeld gebracht hoe vitaal verenigingen zijn die een meer maatschappelijke functie vervullen en of vitale verenigingen maatschappelijk actief zijn. Op basis van de vitaliteitsindex en de maatschappelijke index wordt een matrix ingevuld. Dit kan een hulpmiddel zijn voor segmentatie van verenigingen en maatwerk in ondersteuning. Op basis van de matrix kunnen vier segmenten ingedeeld worden: kwetsbare verenigingen, vitale verenigingen, maatschappelijke verenigingen en vitaal maatschappelijke verenigingen.

Geen enkele vereniging kan beschouwd worden als een echt vitaal maatschappelijke vereniging (figuur 17), die 'goed' scoort op beide indexen. Een vijfde van de verenigingen (6 verenigingen) wordt beschouwd als voldoende vitaal maatschappelijk, de vitaal maatschappelijke verenigingen. Drie op de tien verenigingen (11 verenigingen) scoort op zowel op vitaliteit als maatschappelijke functie onder de maat, de zogenaamde kwetsbare verenigingen. 15 procent van de verenigingen (5 verenigingen) is te

benoemen als maatschappelijke vereniging: een verenigingen die een maatschappelijke functie heeft, maar niet voldoende vitaal is. Bijna twee vijfde van de verenigingen (37%, 13 verenigingen) is vitaal. Zij scoren voldoende tot goed op vitaliteit, maar vervullen niet of nauwelijks een maatschappelijke functie in Heemskerk.

Bij zeven verenigingen (20%) kan mogelijk de maatschappelijke functie nog verhoogd worden. Tenminste, als vitaliteit van verenigingen gezien wordt als een voorwaarde om een maatschappelijke functie te vervullen. Deze verenigingen zijn voldoende of goed vitaal, maar scoren matig op maatschappelijke functie. Maar ook de drie verenigingen die op beide indexen matig scoren, zien misschien kansen om te stijgen op een van beide indexen. Als de maatschappelijke verenigingen ondersteuning krijgen in hun organisatiekracht, kunnen zij mogelijk hun maatschappelijke functie behouden.

Figuur 17 Matrix vitaliteit en maatschappelijke functie (% verenigingen, n=35)

		Maatschappelijk totaal			
		Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed
Vitaal totaal	Onvoldoende	9%	6%	3%	3%
	Matig	9%	9%	3%	6%
	Voldoende	14%	9%	14%	0%
	Goed	3%	11%	3%	0%

Samenvatting en conclusies

- De helft van de verenigingen heeft doelstellingen/plannen voor de komende vier jaar op papier gezet.
- Belangrijkste speerpunten van beleid voor de korte termijn zijn ledenwerving/-behoud, werving en behoud vrijwilligers, financiën en sfeer en cultuur van de vereniging.
- De verenigingen ervaren leden (werving en behoud) en kader (aantal, behoud, geschiktheid) als de belangrijkste knelpunten.
- Voor twee vijfde van de verenigingen vormt de ontwikkeling van het (huidig) ledental op langere termijn (over 2 jaar of later) een bedreiging voor de toekomst van de vereniging.
- Twee derde van de verenigingen beschikt over voldoende vrijwilligers.
- Twee derde van de verenigingsbestuurders geeft aan dat de vereniging nog jaren vooruit kan met (het aantal beschikbare uren op) de huidige sportlocatie.
- De helft van de verenigingen spreekt van een financieel gezonde positie.
- De meeste verenigingen waren het afgelopen jaar betrokken bij een of meer sportprojecten in de gemeente. De helft van de clubs was betrokken bij de Jeugdsportpas.
- Verenigingen zijn het actiefst op het gebied van en hebben (op korte termijn de meeste belangstelling voor de thema's normen en waarden en veiligheid op de club. Sportstimulering en activiteiten voor kwetsbare groepen zijn aandachtspunten van verenigingen voor de langere termijn.

Een vijfde van de Heemskerkse sportverenigingen is vitaal. Deze verenigingen zijn goed in staat hun sportaanbod te organiseren voor hun (potentiële) leden. Twee vijfde van de verenigingen is niet of nauwelijks vitaal. Zij scoren onvoldoende tot matig op de vitaliteitsindex.

De verenigingen scoren het best op het vitaliteitscriterium leden en het slechtst op criterium financiën.

Een op de tien verenigingen vervult een bredere maatschappelijke functie in Heemskerk. Zij scoren goed op de index voor maatschappelijke functie. Een derde van de verenigingen is voldoende tot goed actief in het uitvoeren van een bredere maatschappelijke functie. Bijna de helft van de verenigingen heeft plannen voor activiteiten of een positieve houding ten aanzien van een bredere maatschappelijke functie voor hun vereniging. Dit biedt perspectief richting een maatschappelijk actievere rol in de toekomst. Het zijn met name de grote verenigingen en de verenigingen met een eigen accommodatie die actiever zijn en een positievere houding hebben ten aanzien van een maatschappelijke functie en/of plannen om meer maatschappelijke activiteiten te starten of het bestaande aanbod uit te breiden dan de andere verenigingen.

Een vijfde van de verenigingen (6 verenigingen) wordt beschouwd als vitaal maatschappelijk. Deze verenigingen scoren zowel goed tot voldoende op de vitaliteitsindex als op de index maatschappelijke functie. Drie op de tien verenigingen scoort op zowel vitaliteit als maatschappelijke functie onder de maat: de zogenaamde kwetsbare verenigingen.

Als vitaliteit van verenigingen gezien wordt als een voorwaarde om een maatschappelijke functie te vervullen, biedt de groep verenigingen die voldoende tot goed vitaal zijn maar matig maatschappelijk (20%) de meeste mogelijkheden voor een doorgroei naar een bredere maatschappelijke functie. Maar met gerichte ondersteuning kunnen ook de maatschappelijke verenigingen (15%) hun functie behouden en kunnen de matig vitale verenigingen met een matige maatschappelijke functie (9%) zich mogelijk door ontwikkelen. Gezien de vitaliteit van verenigingen voor wat betreft kader en financiën en de knelpunten die zij ervaren is aandacht in ondersteuning op deze onderwerpen gewenst in Heemskerk.

Bijlage I

Tabel BI.1. Responsanalyse op basis van gegevens van de gemeente Heemskerk, grootte vereniging

	Populatie		Responsgroep	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Klein (≤ 100 leden)	24	51	15	43
Middel (101–250 leden)	18	38	15	43
Groot (> 250 leden)	4	9	4	11
Onbekend	1	2	1	3
Totaal	47	100	35	100

Tabel BI.2. Responsanalyse op basis van gegevens van de gemeente Heemskerk, binnen-/buitensport

	Populatie		Responsgroep	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Binnensport	29	62	21	60
Binnensport en buitensport	3	6	2	6
Buitensport	15	32	12	34
Totaal	47	100	35	100

The logo for Mulier Instituut features a stylized yellow swoosh above the text "mulier instituut" in a dark red, lowercase, sans-serif font.

mulier instituut

A blue-tinted photograph of a bicycle, showing the frame, handlebars, and wheels, serves as the background for the contact information.

Mulier Instituut
Herculesplein 269
3584 AA Utrecht
t (030) 721 02 20
i www.mulierinstituut.nl